Euroregion…

kde se vzal, co tu dělá a kam kráčí?

Dovolte, bych suše předpokládal, euroregion, že všichni znáte tu.

CO TO JE EUROREGION?

- Branda: *„Euroregiony jsou přeshraniční struktury, jejichž cílem je podpora a rozvoj přeshraniční spolupráce v geograficky vymezeném přeshraničním území.“*

KDY SE OBJEVIL PRVNÍ EUROREGION?

- Počátky přeshraniční spolupráce se datují do doby po druhé světové válce, kdy se začala rozvíjet především na hranicích Německa s Nizozemskem.
- V roce 1958 bylo kolem Gronau na německo-nizozemské hranici založeno EUREGIO: první vyspělá institucionální forma přeshraniční spolupráce.

EUREGIO

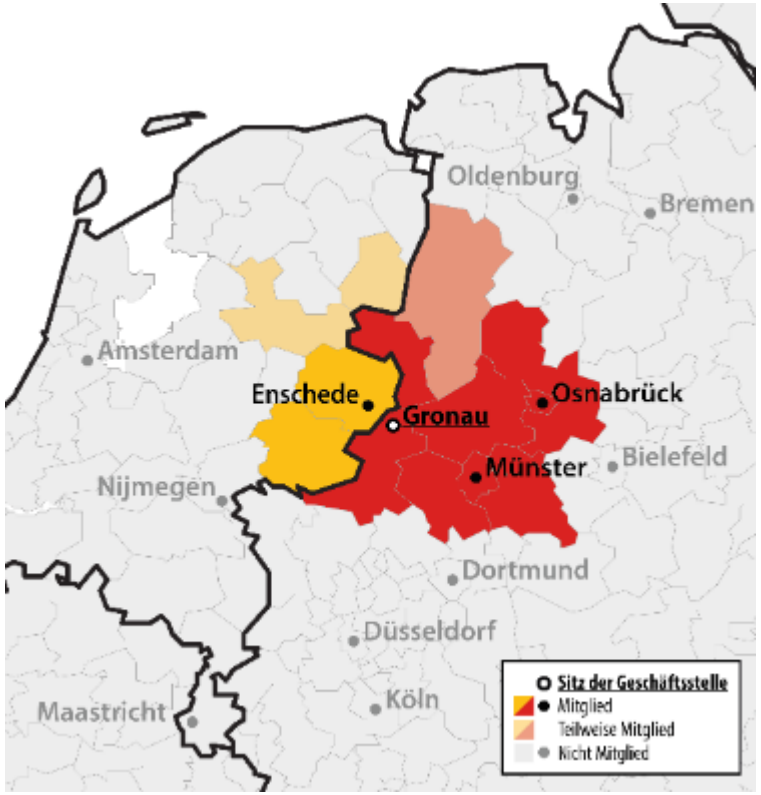

EXISTUJE EUROREGION Z POHLEDU EVROPSKÉ UNIE?

Rada Evropy upravuje pojem Euroregionu v tzv. **Madridské dohodě z roku 1980:** rámcové dohodě o spolupráci regionů Evropy přes hranice jednotlivých zemí.

Euroregion je oblast příhraniční spolupráce, která vznikla na základě vzájemné dohody příhraničních regionů dvou nebo více zemí.

Hlavním motivem vzniklých sdružení je snaha o odstraňování nerovností mezi pohraničními regiony a postupné vyrovnávání ekonomického i sociálního rozvoje.

EUROREGIONY V EVROPĚ

V rámci celé Evropy zaznamenala přeshraniční spolupráce největší rozvoj od začátku devadesátých let minulého století.

V tomto období se začala přeshraniční spolupráce rozvíjet i v České republice.

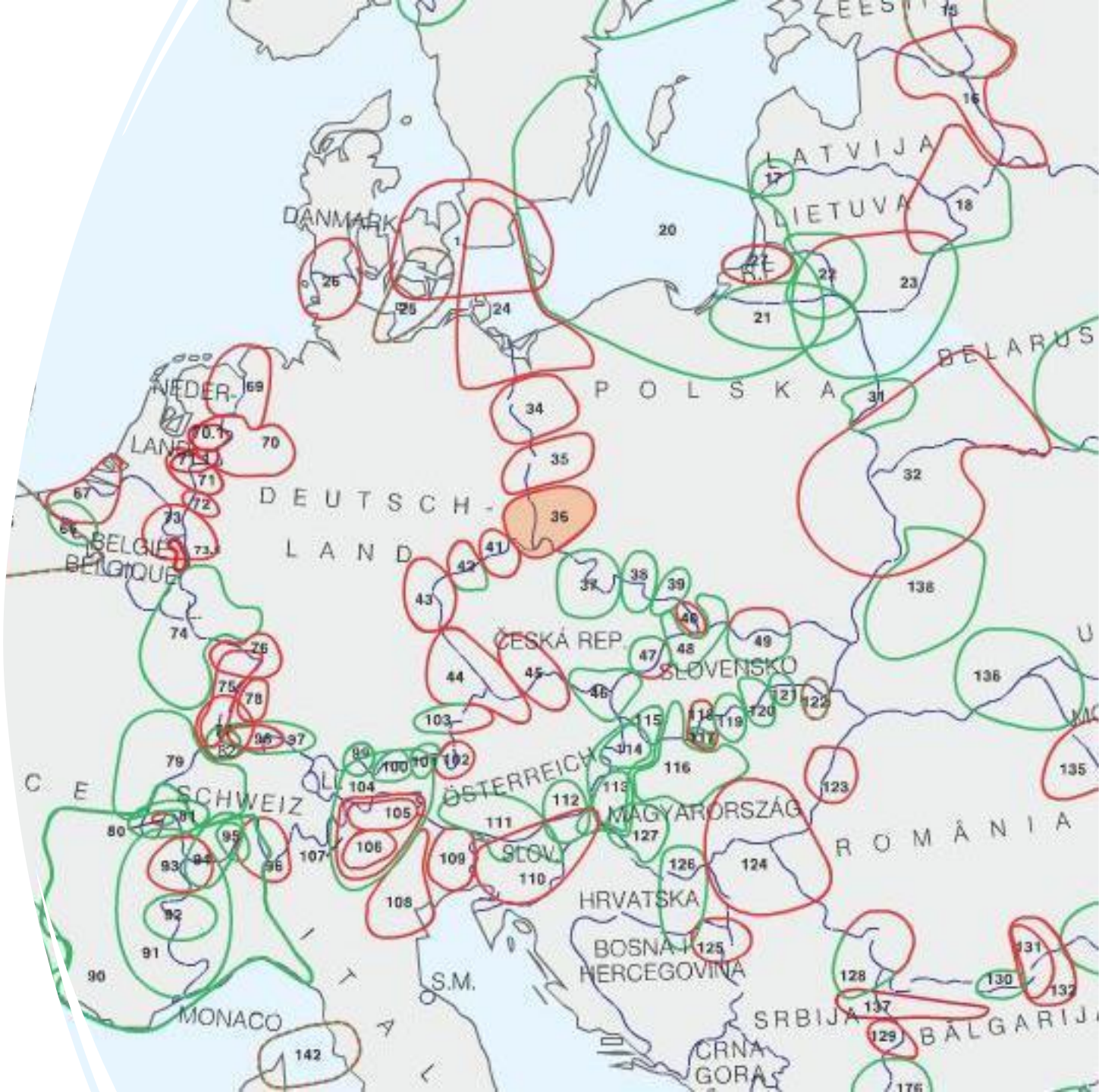

Euroregion	Datum vzniku	Partnerský stát
Euroregion Neisse-Nisa-Nysa	21. 12. 1991	Polsko, Německo
Euroregion Elbe-Labe	24. 06. 1992	Německo (Sasko)
Euroregion Krušnohoří	18. 12. 1992	Německo (Sasko)
Euroregion Egrensis	03. 02. 1993	Německo (Sasko)
Euroregion Šumava	20. 09. 1993	Německo, Rakousko
Euroregion Glacensis	05. 12. 1996	Polsko
Euroregion Praděd	02. 07. 1997	Polsko
Euroregion Těšínské Slezsko	22. 04. 1998	Polsko
Euroregion Silesia	20. 09. 1998	Polsko
Euroregion Pomoraví	23. 06. 1999	Rakousko, Slovensko
Euroregion Beskydy	09. 06. 2000	Slovensko, Polsko
Euroregion Bílé Karpaty	30. 07. 2000	Slovensko
Euroregion Silva Nortica	28. 05. 2002	Rakousko

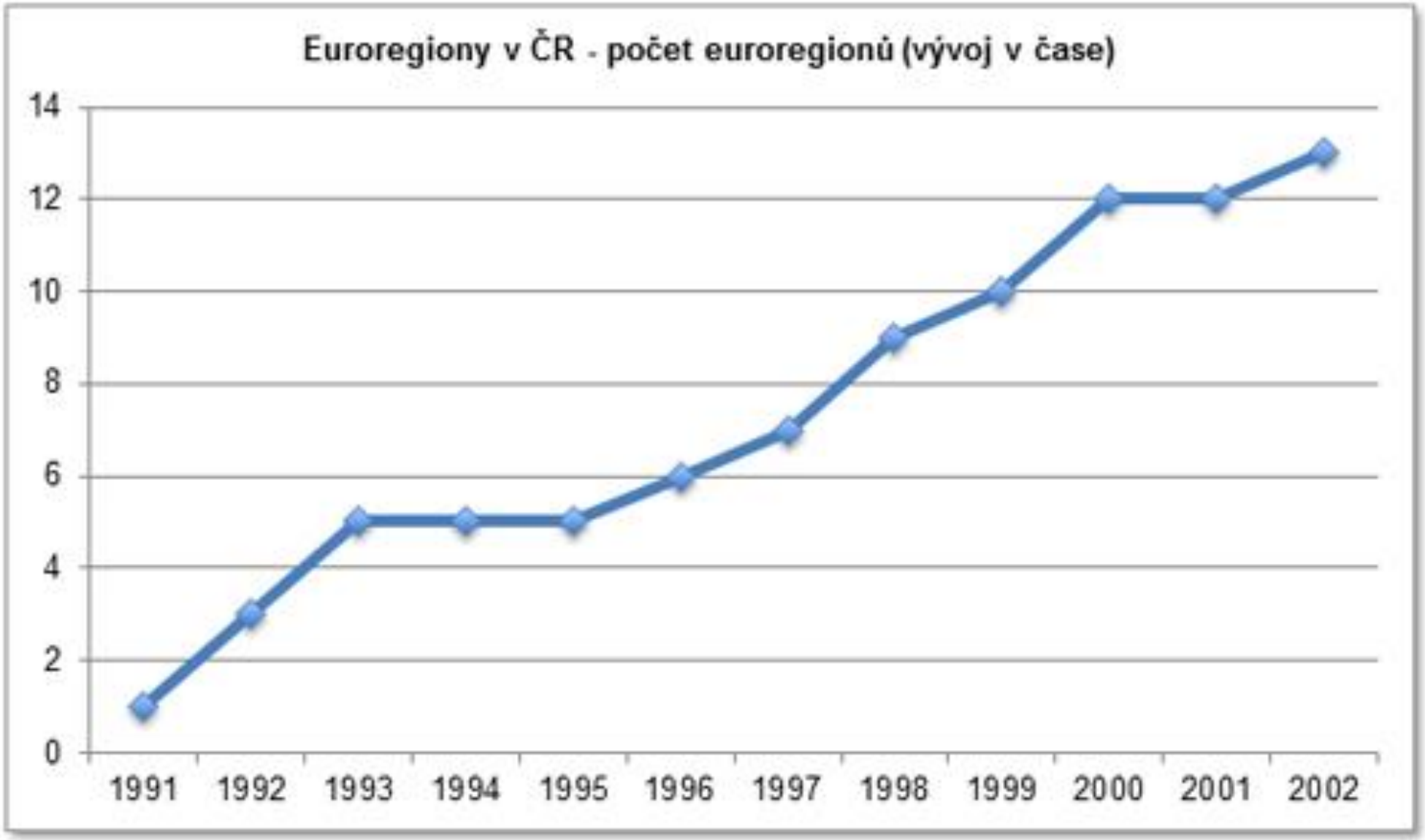
Euroregiony v ČR - počet euroregionů (vývoj v čase)
14
12
10
8
6
4
2
0
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002

EUROREGIONY	Data utworzenia		
Neisse-Nisa-Nysa	21	grudnia	1991
Karpacki	14	lutego	1993
Sprewa-Nysa-Bóbr	21	września	1993
Pro Europa Viadrina	21	grudnia	1993
Tatry	26	sierpnia	1994
Bug	29	września	1995
Pomerania	15	grudnia	1995
Glacensis	5	grudnia	1996
Niemen	6	czerwca	1997
Pradziad	2	lipca	1997
Bałtyk	22	lutego	1998
Śląsk Cieszyński	22	kwietnia	1998
Silesia	20	września	1998
Beskidy	9	czerwca	2000
Puszcza Białowieska	25	maja	2002
Łyna-Ława	4	września	2003

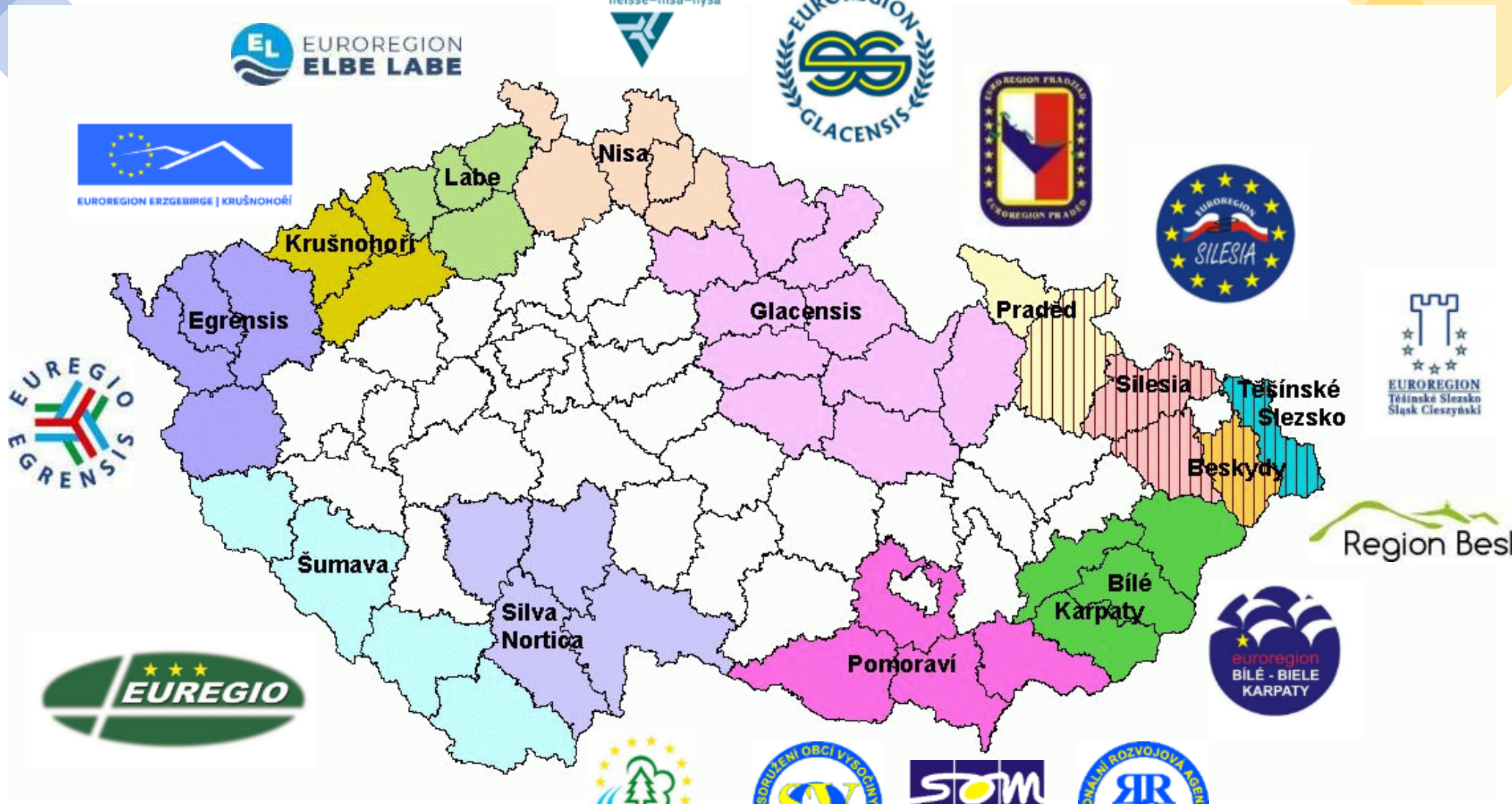
Nisa
Labe
Krušnohoří
Egrensis
Glacensis
Praděd
Silesia
Těšínské Slezsko
Beskydy
Šumava
Silva Nortica
Pomoraví
Bílé Karpaty

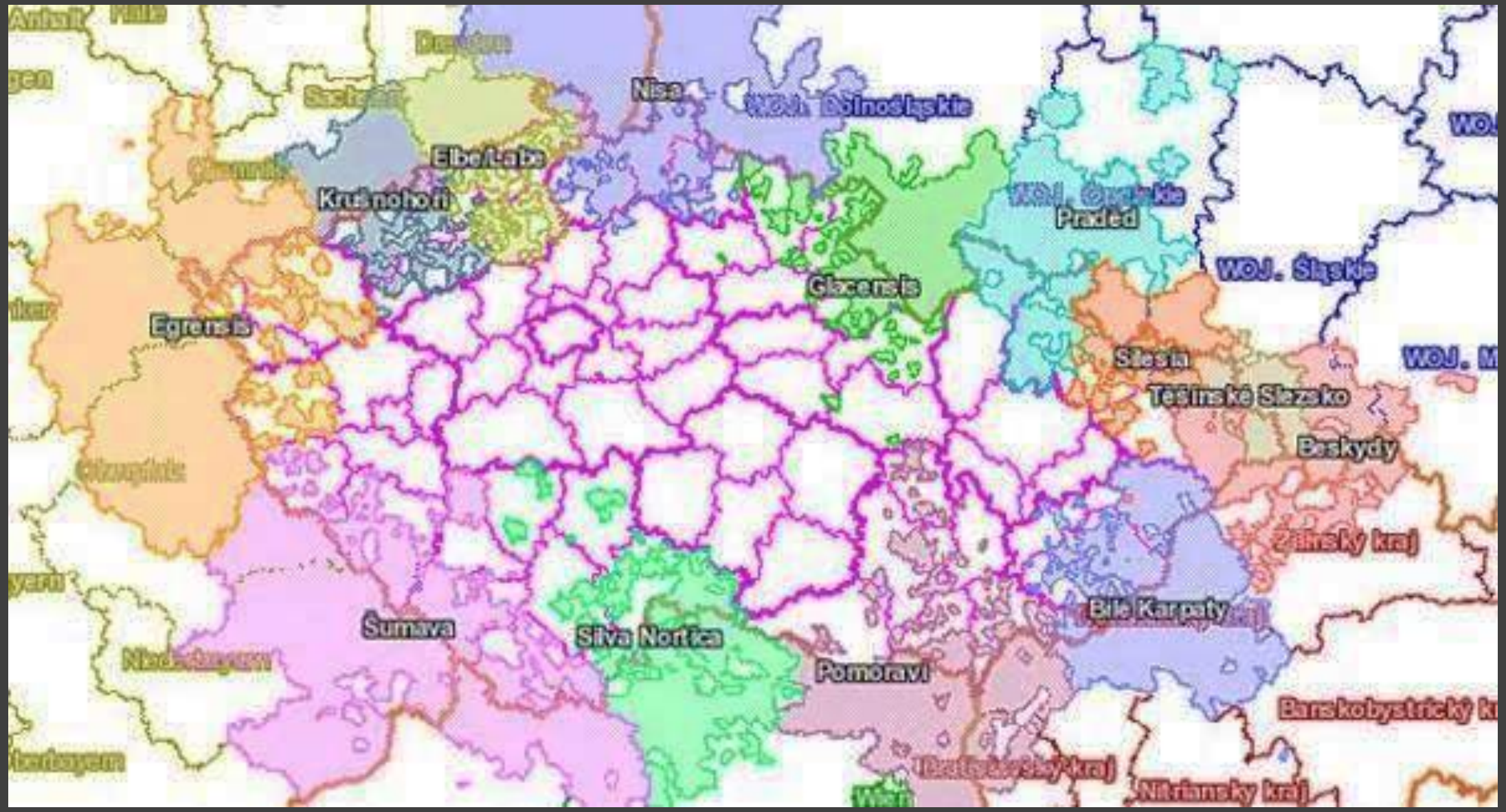
Nisa
Elbe/Labe
Krušnohoří
Praděd
Glacensis
Egrensis
Silesia
Těšínské Slezsko
Beskydy
Šumava
Silva Nortica
Pomoraví
Bílé Karpaty

- Euroregion Nisa
- Euroregion Glacensis
- Euroregion Praděd
- Euroregion Silesia
- Euroregion Těšínské Slezsko
- Euroregion Beskydy
- Euroregion Tatry
- Euroregion Bałtyk
- Euroregion Bug
- Euroregion Karpaty
- Euroregion Łyna - Ława
- Euroregion Niemen
- Euroregion Pomerania
- Euroregion Pro Europa Viadrina
- Euroregion Puszcza Białowieska
- Euroregion Sprewa -Nysa - Bóbr

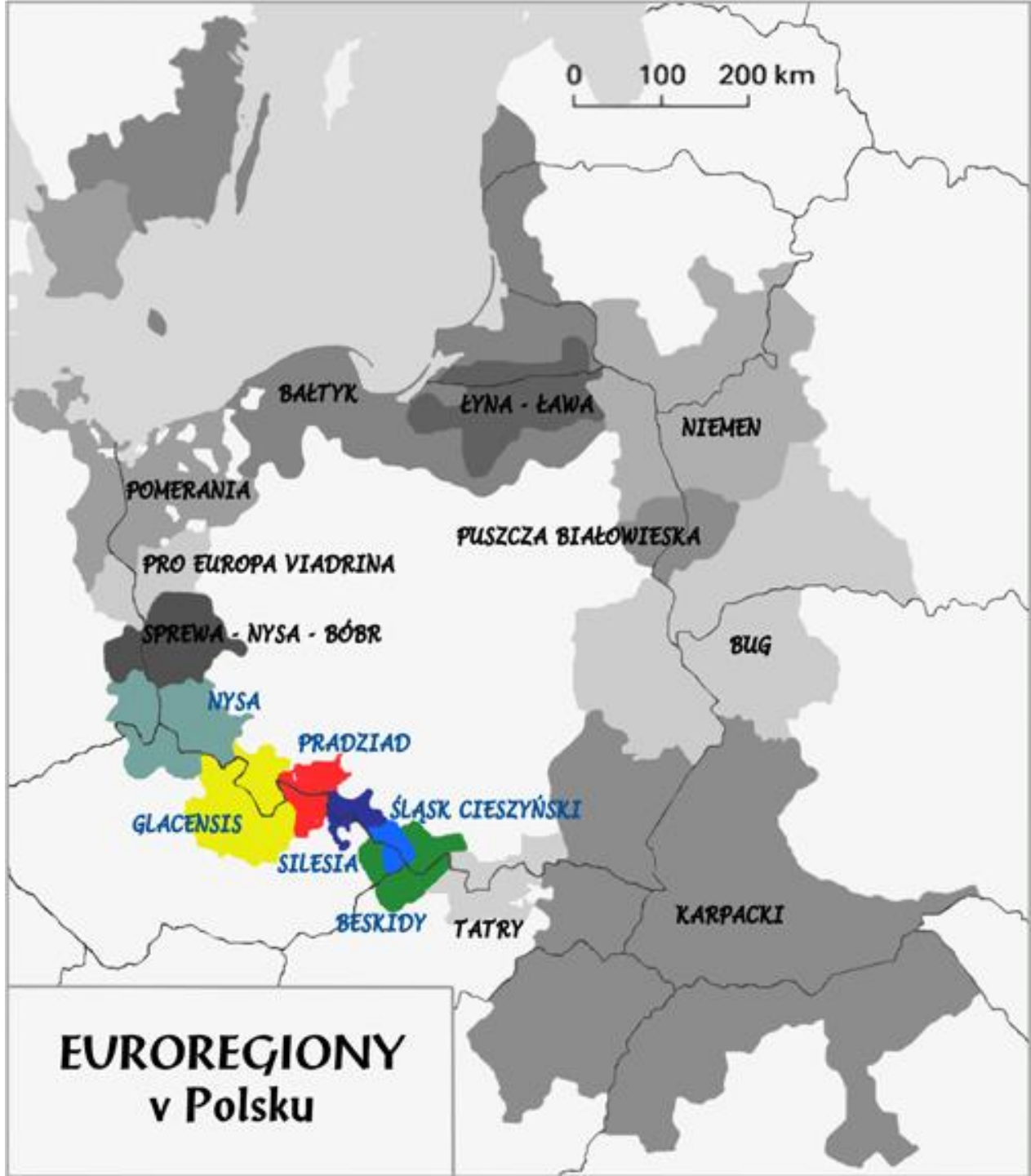

Euroregion	Počet obcí	Počet obyvatel	Katastrální výměra (v km^2)
BESKYDY	64	246 257	1 012
BÍLÉ KARPATY	153	320 560	2 208
EGRENSIS	69	266 994	2 183
GLACENSIS	108	269 012	1 997
JIHOČESKÁ SILVA NORTICA	37	259 238	1 664
KRUŠNOHOŘÍ	72	298 844	1 507
LABE	68	269 029	1 215
NISA	129	428 487	2 490
POMORAVÍ	64	624 243	1 495
PRADĚD	69	119 618	1 828
SILESIA	53	478 962	1 255
ŠUMAVA	86	157 616	3 258
TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO	43	325 306	781
Celkem údaje za všechny euroregiony	**1 015**	**4 064 166**	**22 892**

stav k 31.12.2019, data z Veřejné databáze ČSU

Podíl obyvatel v ČR podle územních celků

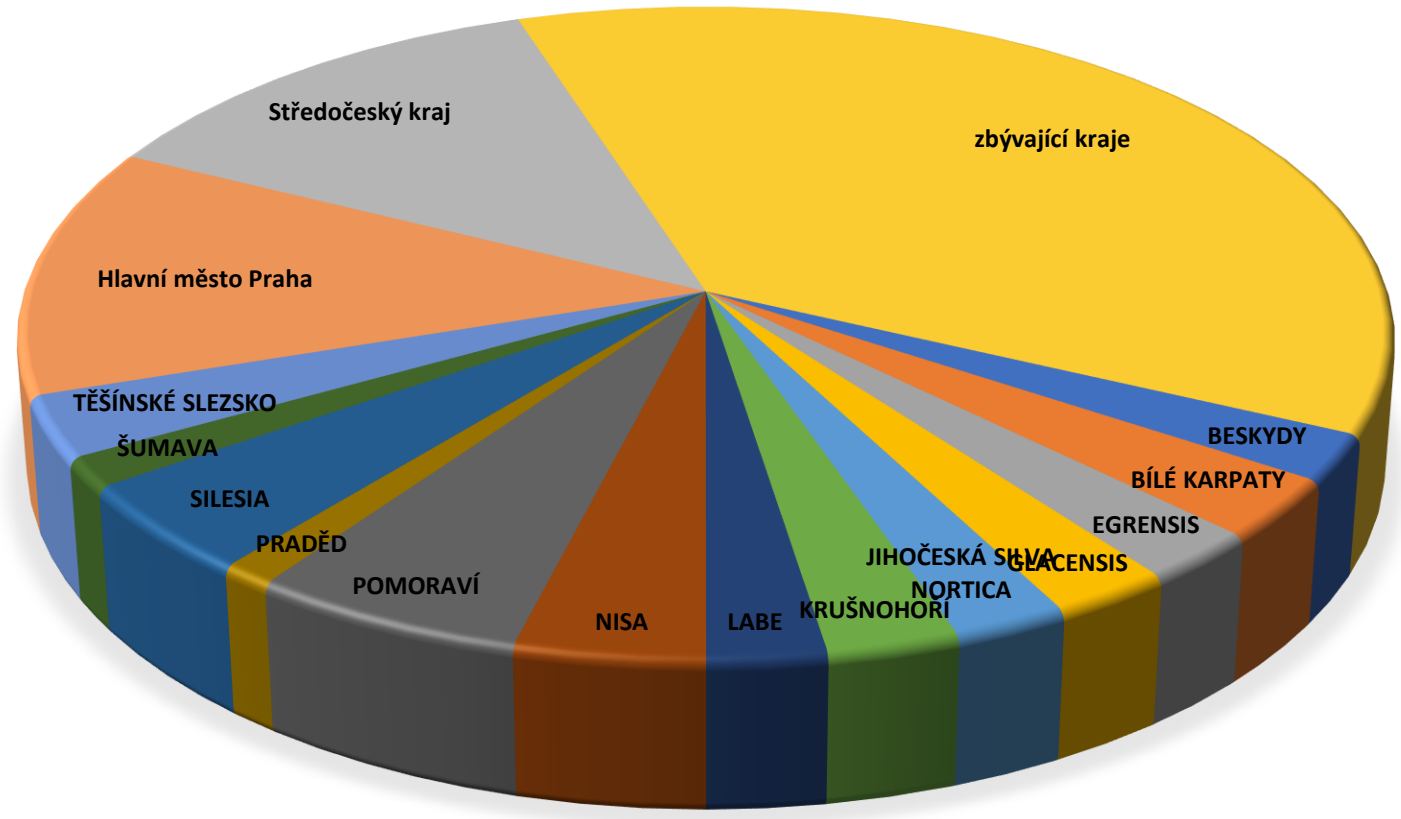

BESKYDY | BÍLÉ KARPATY | EGRENSIS | GLACENSIS
JIHOČESKÁ SILVA NORTICA | KRUŠNOHOŘÍ | LABE | NISA
POMORAVÍ | PRADĚD | SILESIA | ŠUMAVA
TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO | Hlavní město Praha | Středočeský kraj | zbývající kraje

K ČEMU JSOU NÁM EUROREGIONY?

=

CO TO JSOU HRANICE?

HRANICE JSOU JIZVY MINULOSTI

NA HRANICÍCH SE SETKÁVAJÍ RŮZNÉ SVĚTY *„hic sunt Dracones“*

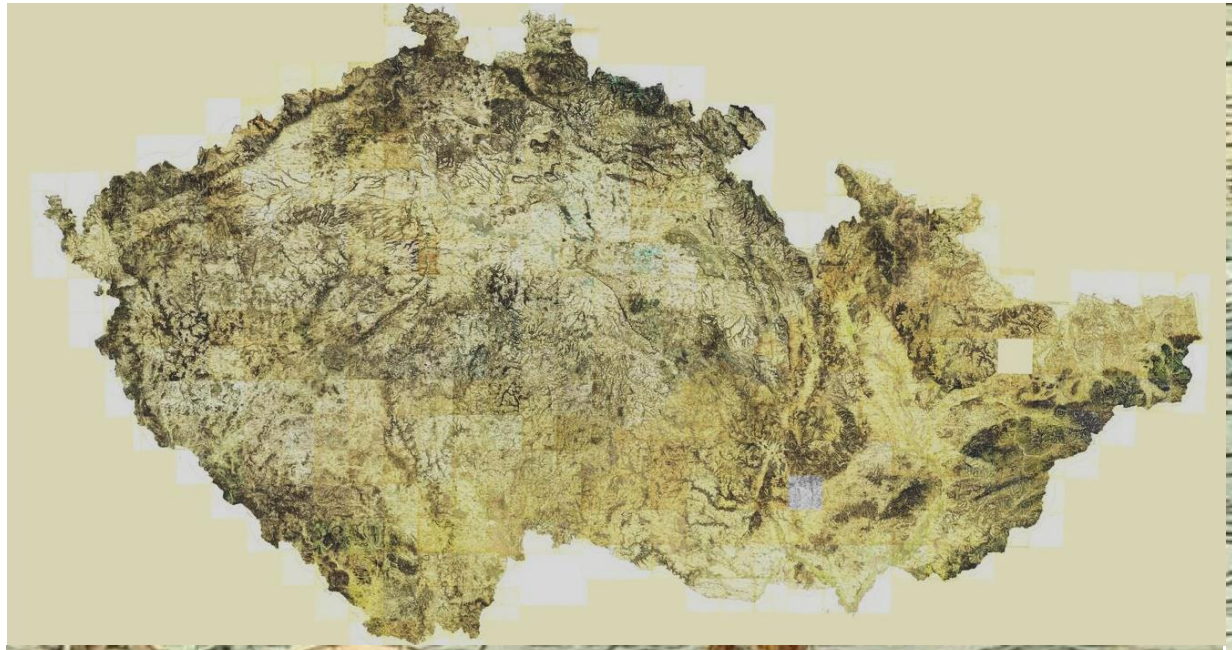

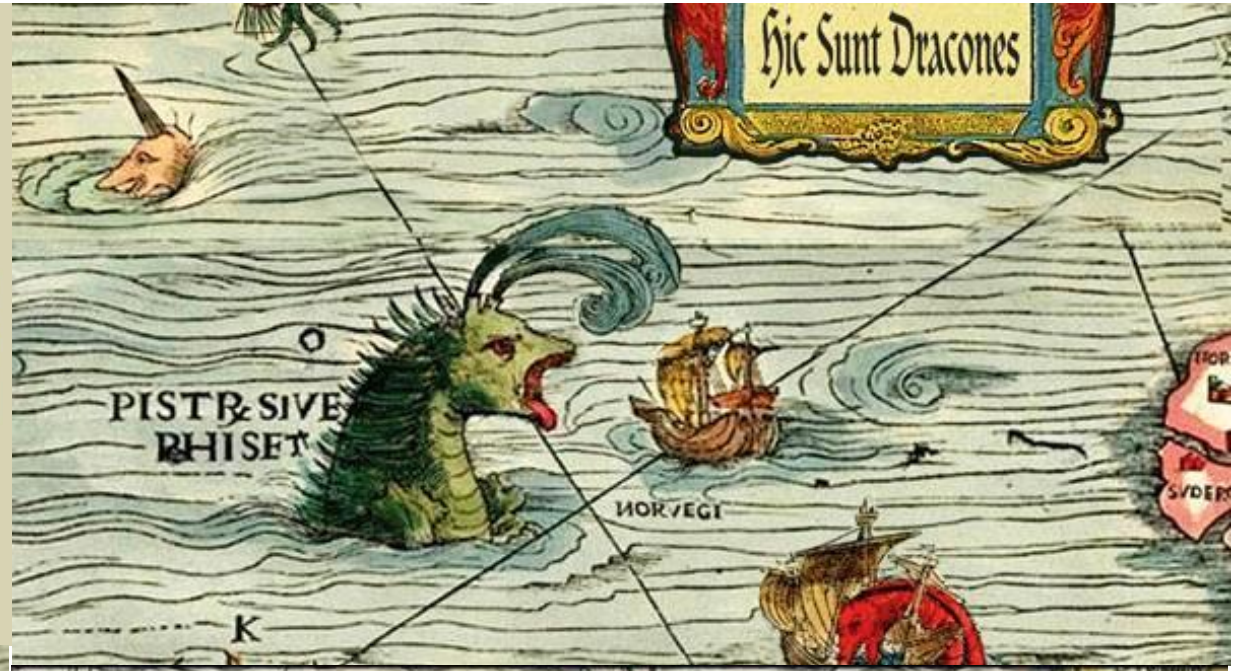

JINÝ KRAJ, JINÝ MRAV

Mzdy a důchody
Verdienste und Renten
Wynagrodzenia, emerytury i renty

05

k / zum / na dzień
31. 12. 2018
EUR

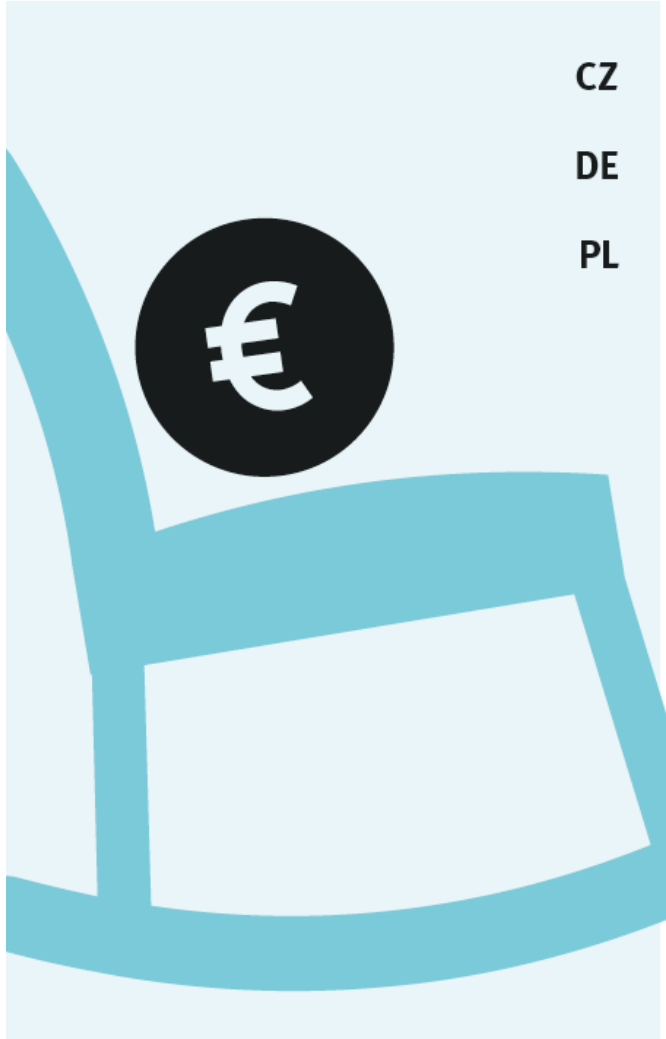

CZ	461,2
DE	957,3
PL	513,4

Průměrný měsíční důchod

Monatsrente

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto

Průměrná hrubá měsíční mzda

Bruttomonatsverdienst

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto

CZ	1 243
CZ / Liberecký kraj	1 233
DE	3 880
DE / *Sachsen*	3 193
PL	1 076
PL / *województwo dolnośląskie*	1 160

- Pracovní skupiny či komise složené z odborníků na danou problematiku z obou stran hranice

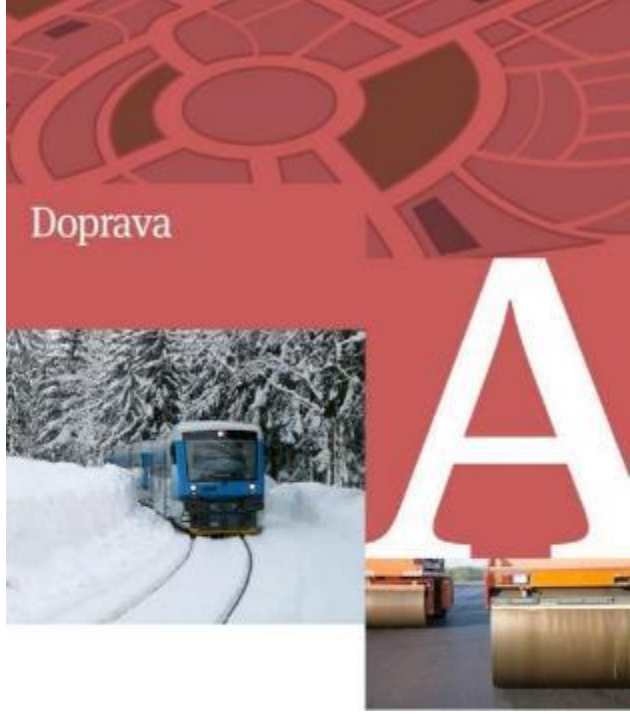

Cestovní ruch
Životní prostředí
Doprava
Kultura
Hospodářství
Sport
Školství
Krizový management

Veřejné zdraví
Školství
Lidské zdroje
Historie
Územní plánování
Regionální rozvoj
Sociální věci
Zemědělství

- Systém odvracení ohrožení a poskytování pomoci v příhraničí

FOND
MALÝCH
PROJEKTŮ
v Euroregionu Nisa
CZ/PL
FOND
MIKRO
PROJEKTŮ
v Euroregionu Nisa

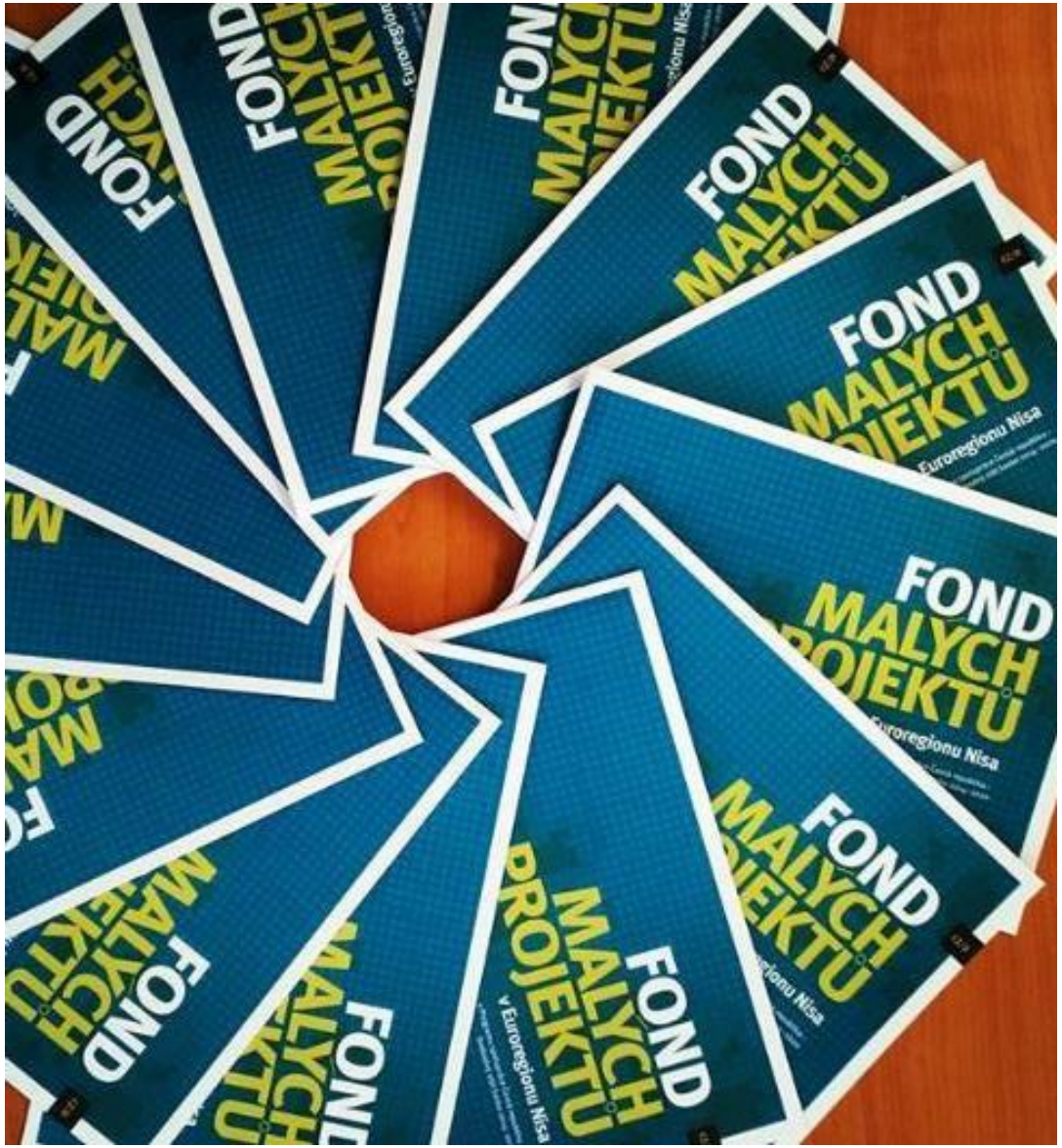
FOND
MALÝCH
PROJEKTŮ
v Euroregionu Nisa

Fond mikroprojektů = pružný nástroj pro realizaci <u>menších neinvestičních i investičních projektů</u>

alokace činí 20 % prostředků programu

<u>45 244 345 €</u> (EFRR)

<u>3 prioritní osy</u>:

PO 2 „Rozvoj potenciálu přírodních a kulturních zdrojů pro podporu zaměstnanosti“

PO 3 „Vzdělání a kvalifikace“

PO 4 „Spolupráce institucí a komunit“

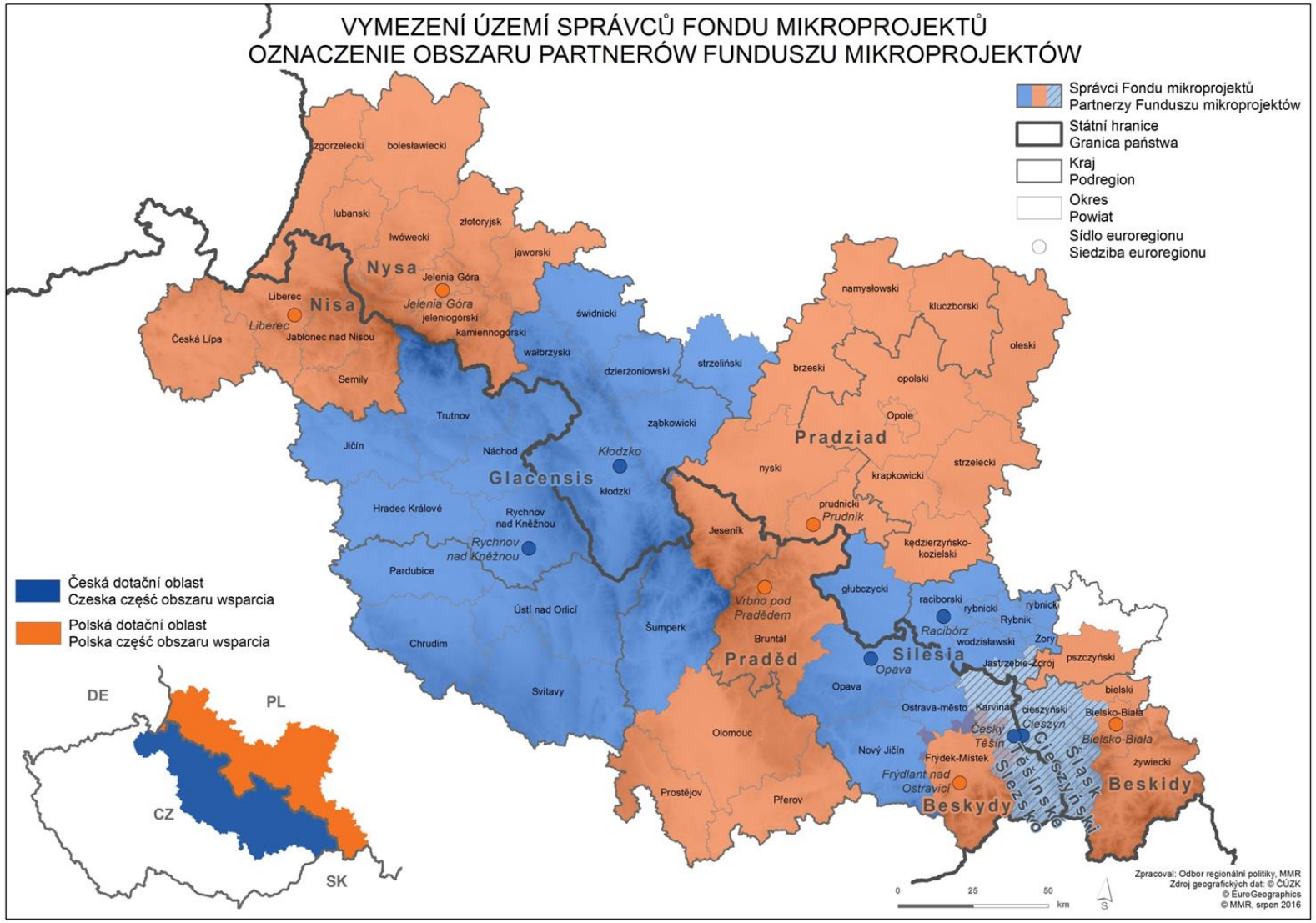

PŘEHLED PODPOROVANÝCH ÚZEMÍ V RÁMCI PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE

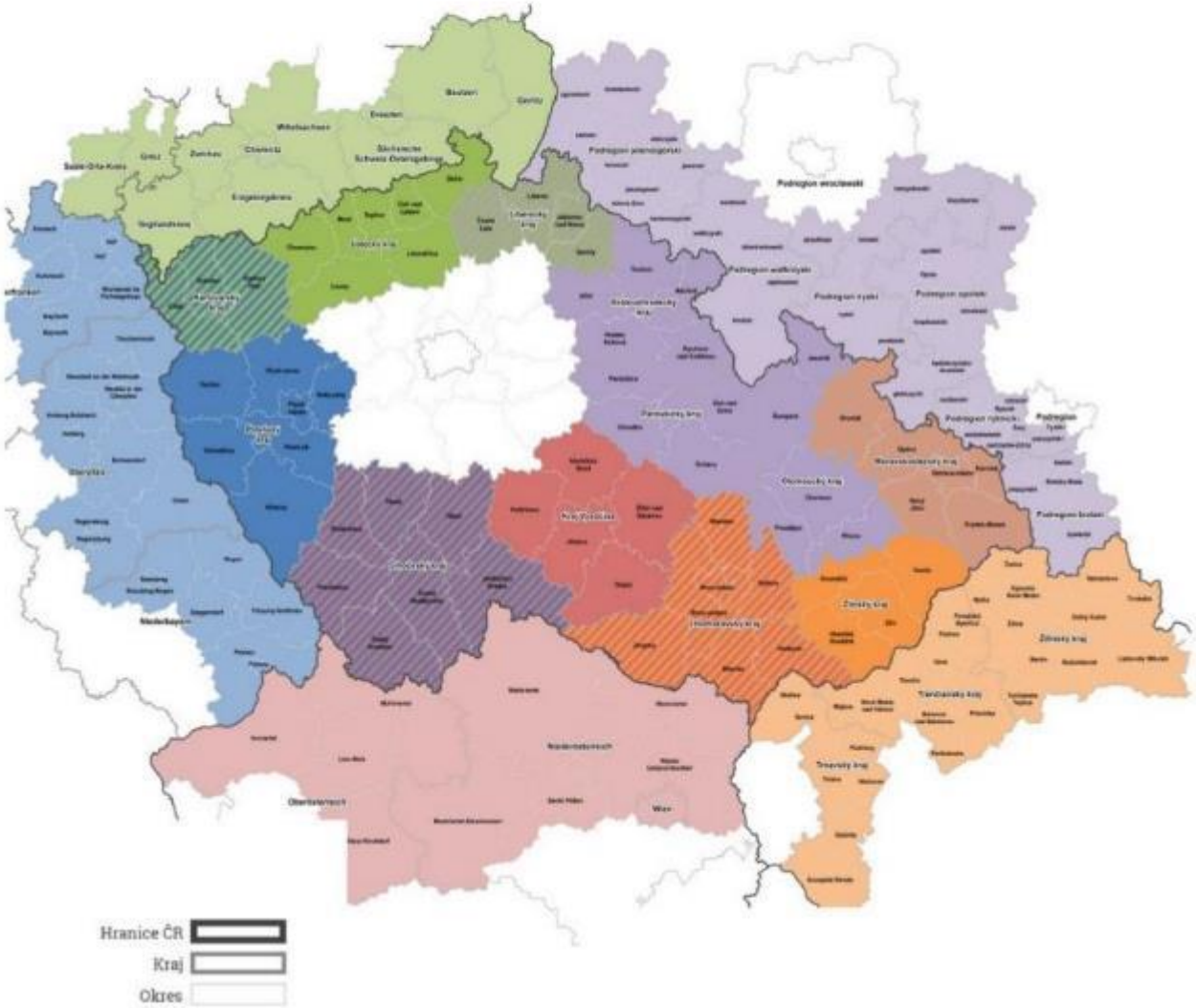

Přidělená alokace dle jednotlivých programů přeshraniční spolupráce 2014 - 2020

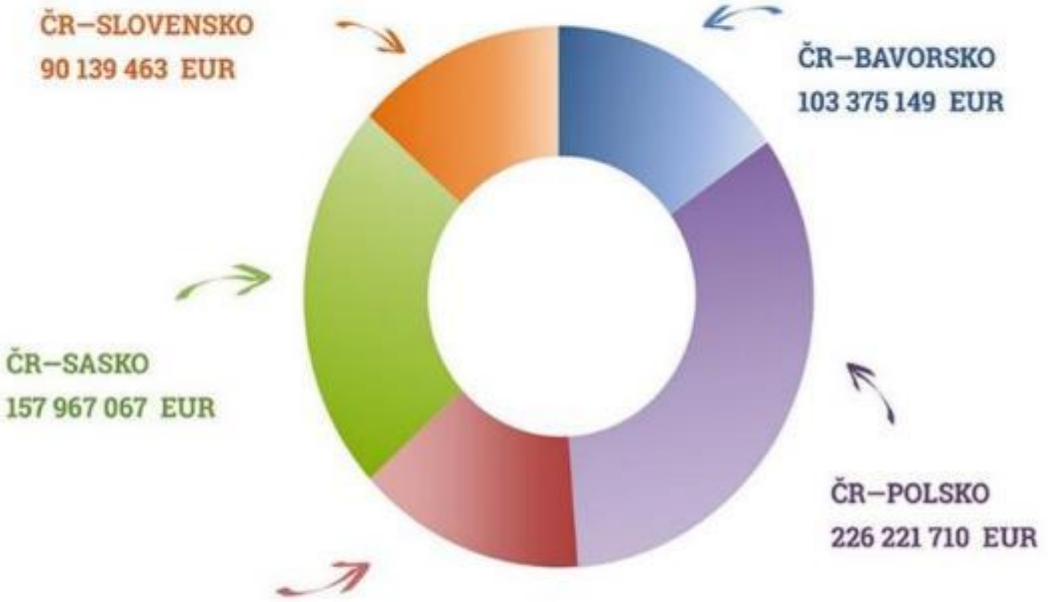

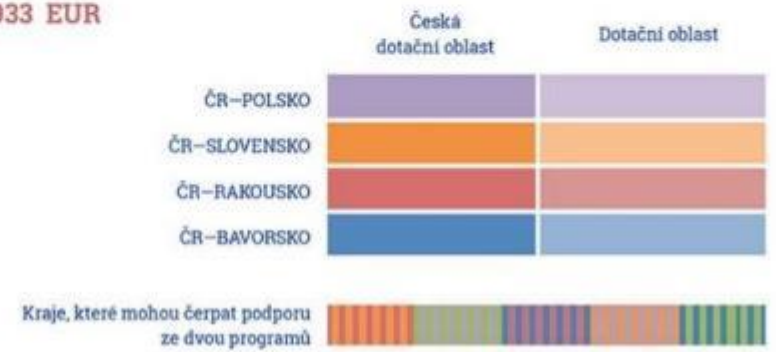

Počty mikroprojektů k 31. 12. 2020

- předložených: **2 149**
- schválených: **1 603**
- skutečně realizovaných: **1 514**
- fyzicky ukončených: **1 034**

HASIČI

Pátek 19:00 – 20:50 hodin
pro dospělé (lední hokej) v Rumburku

Sobota 09:30 – 11:00 hodin
pro dospělé (lední hokej) ve Varnsdorfu

Sobota 11:00 – 12:50 hodin pro děti a mládež (volné bruslení) v Rumburku
Zájezdový autobus odjíždí v 10:00 hod. od staré lékárny v Dolní Poustevně.

Sobota 11:15 – 12:45 hodin pro děti a mládež (lední hokej) ve Varnsdorfu
Zájezdový autobus odjíždí v 10:00 hod. od staré lékárny v Dolní Poustevně.

měst Dolní Poustevna a Sebnitz, který je realizován v rámci Programu spolupráce na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko 2014 – 2020.

EUROREGIONY a Fondy malých projektů v období 2021 – 2027

Aktivní podíl euroregionů na přípravě přeshraničních programů

Zacílení programů na reálné potřeby a příležitosti v příhraničí

Příprava fondů malých projektů

Celková alokace pro CZPL 2021+

přes 167 milionů EUR

Fond malých projektů:

? EUR
(až 20 %)

Zjednodušení administrativy přeshraničních projektů a především zjednodušené vyúčtování ve fondu malých projektů

European Commission

EUROREGIONY A COVID

Analýza Evropské komise (DG REGIO): ***The effects of COVID-19 induced border closures on cross-border regions*** *(Účinky uzavření hranic vyvolané COVID-19 na přeshraniční regiony)*

Negativní dopady krize jsou v příhraničních regionech nepoměrně závažnější než v regionech bez hranic.

ESÚS a euroregiony se ukázaly jako důležité při podpoře pořádání akcí na místní úrovni, aby se v tak obtížné době udržela morálka místního obyvatelstva a lidí zapojených do přeshraniční spolupráce.

ESÚS a euroregiony hrály během krizového období zásadní roli při udržování ducha spolupráce.

ESÚS a euroregiony podporovaly u vnitrostátních a regionálních orgánů práva a potřeby přeshraničních občanů, dojíždějících osob a dalších skupin osob postižených hraničními omezeními.

„The COVID-19 crisis has been challenging for all of us, including programmers and beneficiaries.

At the same time, it has shown that cross-border organizations help to ease and manage the crisis at borders where they exist, to the benefit of citizens living there.

Euroregions have played an important role in this respect.“

Marc Lemaître

generální ředitel

Directorate General for Regional and Urban Policy

SHRNUTÍ: Analýza role a přidané hodnoty přeshraničních struktur a dohod během pandemie

- Nejběžnější akcí prováděnou přeshraničními strukturami bylo vytváření obsahu a zpřístupňování aktuálních informací místním obyvatelům. Pro některé z těchto struktur byla tato aktivita relativně nová.
- Jednou z největších výzev byla silná advokační práce vůči vnitrostátním orgánům za účelem zvýšení povědomí o přeshraničních otázkách.
- Přeshraniční struktury byly rovněž zapojeny v pracovních skupinách pro řešení krizí, které se staly zprostředkovateli a mediátory mezi zúčastněnými stranami (např. instituce péče o veřejné zdraví), včetně usnadnění dialogu prostřednictvím překladů. Vznik těchto skupin byl často iniciován přímo přeshraničními organizacemi.
- Několik struktur nepočkalo na konec krize a již zahájily průzkumy a provedly šetření, aby získaly přehled o dopadu opatření souvisejících s hranicemi na každodenní život obyvatel v jejich přeshraničním regionu.
- Spolupráce je také založena na sociálních interakcích: proto mnoho přeshraničních struktur pociťovalo potřebu organizovat malé akce k udržení dobré dynamiky mezi občany a zúčastněnými stranami zapojenými do přeshraniční spolupráce
- **Obecně lze pozorovat, že existence přeshraniční struktury představuje skutečnou přidanou hodnotu: svou blízkostí k občanům (dveře, na které mohou lidé zaklepat, aby získali informace o přeshraničních otázkách); svou schopností zprostředkovat a usnadňovat dialog mezi „dvěma světy", které by spolu jinak mluvily jen stěží, zvláště když se mluví dvěma různými jazyky; svou schopnosti zvyšovat povědomí o konkrétních problémech, kterým čelí lidé, jejichž život se odehrává na státních hranicích.**
- To bylo dokonce ještě viditelnější podél hranic, kde neexistuje žádná přeshraniční organizace: místní úředníci se pokusili o lobbing, ale nedostatek dobře zavedené přeshraniční správní spolupráce neumožnil vznik konkrétních řešení.

Quo vadis?

- JAK SE PŘIPRAVIT NA BUDOUCÍ PODOBNÉ KRIZE?
- JAK ZACHOVAT OTEVŘENÉ HRANICE?
- JAKÁ JE ROLE EUROREGIONŮ V 21. STOLETÍ?
- JAK BUDE VYPADAT POHRANIČÍ V ROCE 2040?

TRUTNOV 2040?

Krize prokázala, že **hranice je handicapem, když vytváří překážky**, ale **výhodou, když je hranice otevřená**. Hranice jsou místa, kde lze vytvářet a představovat nové politiky, a to nejen v případě krizí, ale také v běžných situacích.

Současná krize představuje nebezpečí, ale zároveň také **příležitost pro Evropu** tuto krizi překonat, poučit se z ní a rozvíjet nové politiky ve prospěch obyvatel a jejich oblastí života.

Vezmeme-li v úvahu realitu vzájemných přeshraničních závislostí, tak je nyní na místě, abychom přeshraniční a evropské integraci dali politický rozměr.

Doporučená opatření, která je třeba přijmout v příhraničních regionech

Dejte ESÚS nebo ekvivalentním strukturám **významnější roli** v některých konkrétních funkčních oblastech.

Rozvíjejte přeshraniční veřejné služby (CPS) a udržujte je v případě krizí.

Připravte **společné přeshraniční nouzové plány** a delegujte jejich přípravu a aktualizaci na ESÚS nebo ekvivalentní struktury.

Vytvořte centra poskytující informace přeshraničním pracovníkům, zákazníkům, podnikům.

Vytvořte instituce poskytující spolehlivá a harmonizovaná přeshraniční data.

Podporujte využívání fondů zaměřených na people-to-people projekty.

Dohlížejte na přeshraniční území prostřednictvím stálých přeshraničních Rad.

Ve světle těchto zkušeností je třeba rozeznávat přeshraniční životní prostor a pro osoby žijící v těchto příhraničních regionech je třeba vypracovat vhodné veřejné politiky podporující přeshraniční integraci.

Tato aktivita by měla být podpořena konsolidovanou přeshraniční správou.

Ukotvení euroregionů v zákoně U regionálním rozvoji

Zastoupeni euroregionů v implementaci strategie regionálního rozvoje 2021+

Meziregionální pracovní skupina MMR

Územní dimenze v OP

Regionální stálá konference
Národní stálá konference

Děkuji za pozornost